

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан інженерно-педагогічного
факультету

Кільдеров Д.Е.

«31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

ТУРИСТСЬКА КАРТОГРАФІЯ

освітнього рівня	бакалавр
галузі знань	01 Освіта/Педагогіка
спеціальності	015 Професійна освіта
спеціалізації	015.00 Туризм
освітньої програми	Професійна освіта (Туризм)

Шифр за навчальним планом **ПІ 1.01**

Київ 2021 рік

Робоча програма розроблена на підставі підставі Освітньо-професійного комплексу: 015 Професійна освіта. Туризм: науково-методичне видання нормативних документів та змісту навчальних дисциплін, практик, курсових та випускної кваліфікаційної роботи щодо підготовки бакалаврів за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізацією «Туризм»), галузь знань 01 Освіта / Педагогіка / Т.Б. Гуменюк, Н.М. Титова, О.Г. фон Будау, М.М.Жеплинська. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018, який затверджений на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова «17» травня 2018 року, протокол № 13.

Розробники програми: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри промислової інженерії та сервісу Щербак Людмила Валеріївна

Затверджено на засіданні кафедри промислової інженерії та сервісу

« 30 » серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

М.А. Пригодій
(прізвище, ініціали)

I. Опис дисципліни
Шифр дисципліни III 1.01

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 3		Лекції із застосуванням презентацій, опорно-сигнальних схем. Лабораторні заняття виконуються як індивідуальне вирішення ситуаційних завдань (кейсів).
Спеціальність 015 Професійна освіта Спеціалізація 015.00 Туризм	Загальна кількість годин - 90		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній рівень Бакалавр	Лекції:		
	18	-	
	Семінарські (практичні) заняття:		
Нормативна	-	-	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 2020р.	33	-	
	Індивідуальна робота:		
Семестр 1	-	-	
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота 6	39	-	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання українська	<i>1/2</i>	-	Форми поточного контролю – <u>Модульна контрольна робота, тести, реферативна робота</u>
			Форма підсумкового контролю екзамен

Предмет вивчення навчальної дисципліни – є вивчення навчальної дисципліни є об'єкти природи і суспільства, їх властивості, стан, взаємозв'язки, зміни у просторі та часі.

Міждисциплінарні зв'язки існують з такими дисциплінами: «Туристичні ресурси України», «Організація туризму та екскурсійних послуг», «Рекреалогія», «Туристичне країнознавство».

Метою викладання навчальної дисципліни «Туристична картографія» є формування загального уявлення про картографічні твори і методику використання їх у туристсько-рекреаційній діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Туристична картографія» є:

- надання системи знань про туристичні картографічні твори, їх види, зміст та основні структурні елементи;
- дослідження історії виникнення, розвитку та сучасного стану спеціальної туристичної картографії;
- формування у студентів практичних навичок та вмінь щодо аналізу туристичних картографічних творів;
- надання елементарних знань про методи використання туристичних картографічних творів;
- навчання прийомам складання найпростіших карт, схем, планів для інформаційно-рекламного забезпечення туристсько-рекреаційної діяльності;
- оволодіння елементарними навичками орієнтування на місцевості.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p style="text-align: center;">знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - види туристичних картографічних творів, їх зміст, структурні елементи, властивості; - способи картографічного зображення; - засоби укладання, генералізації, а також оформлення туристичних карт і атласів; - методи використання карт і атласів у рекреаційно-туристичній діяльності; - способи орієнтування на місцевості; - методи моделювання туристичних картографічних творів з використанням сучасних комп'ютерних та ГІС технологій <p style="text-align: center;">вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати і використовувати туристичні 	<p>ФК7. Здатність аналізувати ефективність проєктних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі / сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p>ФК8. Здатність використовувати програмне забезпечення для вирішення</p>

	<p>картографічні твори для потреб дослідження туристсько-рекреаційної діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - давати оцінку забезпеченості туристсько-рекреаційної діяльності картографічними творами; - здійснювати картометричні виміри, орієнтуватися за умовними знаками; - створювати найпростіші карти, схеми, плани для інформаційно-рекламного забезпечення туристсько-рекреаційної діяльності та територіального планування об'єктів туристичної галузі. 	<p>професійних завдань відповідно до спеціалізації. ФК11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.</p>
--	---	--

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3** кредити ЄКТС **90** годин.

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин				
		Всього	Аудиторні			
			Всього	Лекції	Лаборатор	
		90	51	18	33	39
	Змістовий модуль I. Теоретичні основи туристської картографії	40	26	10	16	14
1.	Тема 1. 1. Картографія як наука	4	2	2		2
2.	Тема 1.2. Карта та інші геозображення	6	4	2	2	2
3.	Тема 1.3 Математична основа карт	8	6	2	4	2
4.	Тема 1.4. Картографічні способи зображення	8	6	4	2	2

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин				
		Всього	Аудиторні			
			Всього	Лекції	Лаборатор	
5	Тема 1.5. Ознайомлення з основними матеріалами та приладдям для виконання картографічних креслярських робіт. Викреслювання на	4	2		2	2
6	Тема 1.6. Викреслювання географічної карти	6	4		4	2
7	Тема 1.7. Визначення площ об'єктів на картах	4	2		2	2
	Змістовий модуль II. Туристичне картографування	50	25	8	17	25
8	Тема 2.1. Картографічна генералізація	6	4	2	2	2
9	Тема 2.2. Картографічні джерела	6	4	2	2	2
10	Тема 2.3. Технологія створення карт	6	4	2	2	2
11	Тема 2.4. Картографічна інформація. Державні стандарти картографічних термінів та визначень	6	4	2	2	2
12	Тема 2.5. Цифрове картографування	4	2		2	2
13	Тема 2.6. Складання плану місцевості	6	4		4	2
14	Тема 2.7. Визначення географічних координат точок	8	2		2	6
15	Тема 2.8. Визначення картографічних проєкцій	8	1		1	7
Види	<i>Вхідний контроль</i>					
	<i>Контроль на аудиторних заняттях</i>					
	<i>Контроль самостійної роботи</i>					
	<i>Модульна контрольна робота</i>					
Підсумк	<i>ЕКЗАМЕН</i>					

IV. Зміст дисципліни

<p>Змістовний модуль 1. Теоретичні основи туристичної картографії</p> <p>Тема 1. Картографія як наука</p> <p><u>Визначення картографії.</u> Види діяльності в яких задіяна картографія. Картографія як наука. Концептуальне оформлення трактувань картографії як науки: модельно-пізнавальна концепція, комунікативна концепція, мовна концепція, геоінформаційна концепція. Туристична картографія як результат взаєморозвитку географічної картографії і туристичної індустрії. Визначення туристичної картографії.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1,4,7</i></p>	90	18 2
<p>Тема 2. Карта та інші картографічні твори</p> <p><u>Карта, її визначення. Елементи карти. Властивості карти як моделі дійсності.</u> Математичний закон побудови. Знаковість зображення. Генералізованість карти. Системність відображення дійсності. Наочність і оглядовість. Географічна відповідність. Геометрична точність і вимірність зображення об'єктів. Повнота змісту. Інформативність.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 2,4</i></p>		2
<p>Тема 3. Математична основа карти</p> <p><u>Основні види моделей планети Земля.</u> Зміст понять «геоїд», «квазігеоїд», «еліпсоїд», «референц-еліпсоїд» як важливих характеристик фігури Землі. Параметри Землі від яких залежить карта як математична побудова. Основні земні еліпсоїди та їх параметри. <u>Системи координат. Геодезичні системи координат.</u></p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 5,6</i></p>		2
<p>Тема 4. Картографічні способи зображення</p> <p><u>Об'єкти картографування.</u> Різноманітність об'єктів картографування за рівнем організації, кількістю складових, структурою. Об'єкти картографування конкретні, абстрактні,</p>		4

<p>передбачувані. Об'єкти точкової локалізації, лінійної локалізації, локалізовані на площі. Показники картографування: якісні і кількісні, абсолютні і відносні, індивідуальні і сумарні, аналітичні і синтетичні, порівняльні і непорівняльні, інтервальні і моментні.</p> <p><u>Шкали показників.</u> Види і зумовленість використання шкал. Номінальна шкала. Порядкова шкала. Інтервальна або ступінчаста шкала. Абсолютна шкала.</p> <p><u>Картографічні умовні знаки.</u> Умовні знаки карти як графічні символи, як особлива мова. Система умовних знаків. Зображувальні засоби (графічні змінні) – форма, розмір, орієнтування, лінії, трихи, колір. Графічні символи значкові, лінійні, заповнювальні, буквені й цифрові. Умовні знаки карти масштабні, лінійні, позамасштабні.</p> <p><u>Способи картографічного зображення.</u></p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 4, 7</i></p>		
<p>Змістовний модуль II. Туристичне картографування</p> <p>Тема 5. Картографічна генералізація</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть генералізації та її фактори 2. Види і прийоми генералізації 3. Оцінка точності генералізації <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 5-6</i></p>		2
<p>Тема 6. Картографічні джерела та їх види</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Картографічні джерела 2. Збір, аналіз і оцінка картографічних джерел 3. Загальні принципи використання матеріалів космічної зйомки в картографії <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 4-7</i></p>		2
<p>Тема 7. Технологія створення карт</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи виготовлення географічних карт 2. Складання карти 3. Підготовка до видавництва і видавництво карт 		2

<i>Рекомендовані інформаційні джерела: 7</i>		
<p>Тема 8. Картографічна інформація. Державні стандарти картографічних термінів та визначень</p> <p>1. Картографічна служба інформації. Картографічна бібліографія</p> <p>2. Стандартизація термінів і визначень з картографії</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1,2</i></p>		2

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Зміст завдань до лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Змістовний модуль 1. Теоретичні основи туристичної картографії</p> <p><i>Тема 1.1. Карта та інші геодезичні зображення</i></p> <p>1. Карта, її визначення, елементи карти</p> <p>2. Властивості та функції карти</p> <p>3. Класифікація географічних карт</p> <p>4. Географічні атласи та їх класифікація</p> <p>5. Інші моделі земних об'єктів чи процесів</p>	2
2.	<p><i>Тема 1.2. Математична основа карт</i></p> <p>1. Масштаб картографічних творів. Спотворення картографічного зображення.</p> <p>2. Картографічні проекції, їх класифікація та аналітичне вираження.</p> <p>3. Вибір і розпізнавання картографічних проекцій.</p> <p>4. Розграфлення, номенклатура і рамки карти.</p> <p>5. Компонування. Орієнтування картографічних сіток</p>	4
3.	<p><i>Тема 1.3 Географічні координати</i></p>	4

	<p>6. Історія винаходу географічної системи координат.</p> <p>7. Геодезичні системи координат.</p> <p>8. Горизонтальні координати: широта і довгота.</p> <p>9. План місцевості. Умовні знаки</p>	
4.	<p><i>Тема 1.5. Ознайомлення з основними матеріалами та приладдям для виконання картографічних креслярських робіт. Викреслювання на креслярському папері ліній різної товщини та форми</i></p> <p>за вказаними інтервалами і товщинами викреслити прямі та криві лінії.</p>	2
5.	<p><i>Тема 1.6. Викреслювання географічної карти</i></p> <p>накреслити географічну карту відповідно до вказаного викладачем варіанта.</p>	4
6.	<p><i>Тема 1.7. Визначення площ об'єктів на картах</i></p> <p>за допомогою палетки і картографічних таблиць визначити площі об'єктів на дрібномасштабних картах, згідно з варіантом, вказаним викладачем.</p>	2
7.	<p>Змістовий модуль II. Туристичне картографування</p> <p><i>Тема 2.1. Картографічна генералізація</i></p> <p>визначення оцінки точності генералізації згідно з варіантом, вказаним викладачем.</p>	2
8.	<p><i>Тема 2.2. Картографічні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Картографічні джерела та їх види 2. Збір, аналіз і оцінка картографічних джерел 3. Загальні принципи використання матеріалів космічної зйомки в картографії 	2
9.	<p><i>Тема 2.3. Технологія створення карт</i></p> <p>Скласти приклад карти згідно з варіантом</p>	2
10.	<p><i>Тема 2.4. Картографічна інформація. Державні стандарти картографічних термінів та визначень</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Картографічна топоніміка 2. Принципи класифікації і кодування картографічної інформації 	2
11.	<p><i>Тема 2.5. Цифрове картографування</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття цифрової картографії 2. Растрове представлення даних 	2

	3. Векторне представлення даних	
12.	<i>Тема 2.6. Складання плану місцевості</i> Користуючись умовними знаками на місцевості скласти план місцевості 2однієї вулиці, де знаходиться найбільша кількість туристичних об'єктів (за власним вибором)	4
13.	<i>Тема 2.7. Визначення географічних координат точок на дрібномасштабних картах</i> на картах визначити географічні координати точок, згідно з варіантом, вказаним викладачем.	2
14.	<i>Тема 2.8. Визначення картографічних проєкцій</i> визначити картографічні проєкції згідно з варіантом, вказаним викладачем.	1
Разом		33

Рекомендовані інформаційні джерела [7.1, 7.2, 7.3, 7.4]

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності.

1	Тема 1. Геодезична основа. Картографічні проєкцій види спотворень на картах і визначення їх розмірів.	3
2	Тема 2. Класифікація картографічних проєкції. Азимутальні, конічні, циліндричні проєкції.	3
3	Тема 3. Критерії вибору проєкції для різних карт.	3
4	Тема 4. Картометричні роботи на дрібномасштабних картах (визначення координат точок, нанесення точок на карту по координатам, визначення відстаней і площ контурів).	3
5	Тема 5. Узгодження систем способів зображення явищ на картах с характером розташування явищ у просторі. Суміщення різних способів зображення.	3
6	Тема 6. Суть, чинники і види картографічної генералізації.	3
7	Тема 7. Класифікація карт за їх основними ознаками. Види і типи карт. Географічні глобуси.	3
8	Тема 8. Серії карт. Географічні атласи.	3
9	Тема 9. Системне картографування як вищий ступінь розвитку в комплексному картографуванні.	3
10	Тема 10. Проектування, методи складання, оформлення та видання карт. Згущення координатних сіток.	3
11	Тема 11. Інформаційні та пізнавальні властивості географічних карт. Функції карт.	3
12	Тема 12. Система способів аналізу карт: візуальний, картографічний, графічний, математико-статистичний. Педагогічні цілі в роботі з картою.	6
	Усього годин	39

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Поточний контроль. Студенти виконують навчальну програму з дисципліни як в аудиторії, так і позааудиторно: виконують індивідуальні роботи, здають самостійну роботу із тем дисципліни, які оцінюються у відповідності до розробленої системи балів.

Під час контролю при вивченні електронного курсу використовуються такі методи педагогічного контролю як: тестовий (використання тестів з одним або декількома правильними варіантами відповіді, які проводяться в комп'ютерній системі електронного курсу); письмовий (виконання письмових завдань, які відсилаються викладачеві, або спілкування студента через чат з викладачем і групою); усний (використання аудіо- та відеоконференцій).

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену.

Орієнтовний перелік питань до екзамену:

1. Чим займається картографія?
2. Дайте визначення карти.
3. Масштаб карти та його види.
4. Що собою являє картографічний умовний знак?
5. Що є предметом вивчення картографії.
6. Наведіть елементи загальногеографічної карти.
7. Спотворення картографічного зображення, які види спотворень ви знаєте.
8. Для зображення яких об'єктів застосовують локалізовані значки?
Наведіть приклади.
9. Назвіть основні розділи картографії.
10. Охарактеризуйте властивості карти.
11. Назвіть класифікацію картографічних проєкцій.
12. Для зображення яких об'єктів використовують лінійні значки?
Наведіть приклади.
13. Як процес картографування поділяється за видами.

14. Перерахуйте функції карти.
15. Які фактори впливають на вибір картографічної проєкції.
16. Для зображення яких об'єктів і явищ доцільно застосовувати спосіб ізоліній? Наведіть приклади.
17. Відслідкуйте зв'язок картографії з іншими науками.
18. За якими ознаками класифікують географічні карти?
19. Поясніть, чим обумовлено використання картографічних проєкцій.
20. Для відображення яких явищ використовують локалізовані діаграми?
Наведіть приклади
21. Які систем поглядів на предмет і метод картографії склалися на сьогоднішній день?
22. Наведіть класифікацію тематичних карт.
23. Що являє собою якісний фон? У яких випадках його застосовують?
Наведіть приклади.
24. Що являє собою кількісний фон? Для відображення яких явищ його застосовують? Наведіть приклади.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

За шкалою	Визначення	Критерії оцінювання
35-30	Відмінно	ставиться за повне та міцне знання матеріалу в заданому обсязі. Під час усної відповіді мова студента має бути логічно виваженою, правильною. До того ж студент повинен виявляти творчу самостійність, вільне володіння науковим апаратом, знання спеціальної літератури, власні переконання та уміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки, творчо та креативно мислити.
30-20	Добре	ставиться за міцні знання навчального матеріалу але дещо в обмеженому і звуженому прояві тих якостей, які служать критерієм відмінної відмітки, немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, допускаються незначні помилки (не більше 1-2). При побудові відповіді студент повинен проявляти творчу самостійність, використовувати науковий апарат, знати спеціальну літературу тощо.
20-10	Задовільно	ставиться за знання матеріалу, за виконання поставленого завдання. У цьому випадку студент може й не виявляти самостійності суджень. Відчувається, що він дещо просто “вивчив”. Однак загалом студент знає матеріал, хоча й з помітними помилками, вадами засвоєння, але такими, що не перешкоджатимуть його майбутній практичній діяльності. Студент повинен мати певне уявлення про практичне застосування знань, може знайти нові приклади або умови їх застосування на практиці. Знає спеціальну літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними уміннями. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.
10-1	Незадовільно	ставиться за незнання матеріалу, велику кількість помилок у мовленні. Відповідь невірна. Уміннями і навичками студент володіє. Інформаційних джерел зовсім не знає.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Навчально-методична карта дисципліни «Туристична картографія»

Види робіт	Оцінка виду роботи	Максимальна кількість
	бали	
4 семестр		
1.1. Виконання та захист лабораторно-практичних робіт	0-3	20
1.2. Конспект лекцій	0-5	5
1.3. Підготовка та захист самостійної роботи	0-15	15
Реферативна робота	0-10	10
Модульна контрольна робота	0-10	10
Екзамен		40
Усього		100

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення дисципліни

Базова:

1. Даценко Л. М. Навчальна картографія в умовах інформатизації суспільства: теорія і практика. Монографія. – К.: ДНВП «Картографія», 2011. – 228 с.
2. Загородній В. В., Криловець М. Г., Чернов Б. О. Основи топографії та картографії, Посібник для студентів і вчителів. – Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. – 143 с.
3. Картографія [Електронний ресурс] : електронний підручник / Р. Ю. Шевченко. - Електрон. текстові дан. - Київ : ЦНМВ "Кий", 2015. - 230 с.
4. Крижова Н. О. Атлас «Туристичне намисто України» /Н. О. Крижова. – К.:ДНВП «Картографія», 2010. – 136 с.
5. Крижова Н. О. Атлас «Туристичне намисто України» /Н. О. Крижова. – К.:ДНВП «Картографія», 2016. – 136 с.
6. Леонардо да Вінчі - географ і картограф // Краєзнавство. Географія. Туризм. - 2018. - № 5.
7. Ляшенко Д. О. Картографія з основами топографії:навчальний посібник для ВНЗ. – К.:Наук. думка, 2008. – 184 с.

Додаткова:

1. Кравців С.С. Картографія і картографічне креслення. Лабораторний практикум : навчальний посібн. / С.С. Кравців, П. С. Войтків, М. В. Кобелька. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. – 112 с.
2. Кравців С.С. Картографія та картографічне креслення: метод. посіб. / С.С. Кравців, П.С. Войтків, М.В. Кобелька. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 96 с.
3. Кравців С.С. Картографія і картографічне креслення. Лабораторний практикум : навчальний посіб. (видання 2-ге доповнене і доопрацьоване)/ С. С. Кравців, П. С. Войтків, М. В. Кобелька. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. – 164 с.
4. Кравців С.С. Математична картографія : навч.-метод. посіб. / С.С. Кравців, П.С. Войтків, М.В. Кобелька. – Львів, 2014. – 46 с.

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 20__/20__ н.р.¹

¹Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року.